

LAAJENEVAT TOIMINTAYMPÄRISTÖT
VARHAISKASVATUKSESSA

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

LAAJENEVAT TOIMINTAYMPÄRISTÖT JATKI VARHAISKASVATUKSESSA (LaTVa)

2019–2021

Eija Kärnä

Itä-Suomen yliopisto

Alkuseminaari Kitee 16.9.2019

”Jotain pitää tehdä toisin”

- Hankkeen toteuttajat:
 - Itä-Suomen yliopisto (koordinaattori)
 - Kiteen kaupunki (osatoteuttaja)
 - Siun sote (osatoteuttaja)
 - Lisäksi:
 - Siilinpiilo-päiväkot, Nyt Ratkes, muita yrityksiä
- Hankkeen kesto: 01.08.2019 - 31.12.2021
- Rahoitus: Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)

Tulokset:

- 1. Tietoa Pohjois-Karjalan alueen varhaiskasvatuksessa lasten tukemiseen tarvittavista palveluista ja tuotteista ja niiden kehittämistarpeista sekä yritysten ja muiden tahojen mahdollisuuksista vastata tarpeeseen
- 2. Yrityksille mahdollisuuksia palvelujen ja teknologioiden pilotointiin ja kehittämiseen tukea tarvitsevien lasten tarpeisiin varhaiskasvatuksessa
- 3. Konkreettinen ja virtuaalinen tukiteknologiasalkku varhaiskasvatuksessa tukea tarvitsevien lasten kasvun ja oppimisen tukemiseen
- 4. Tukikioskimalli varhaiskasvatuksessa tukea tarvitsevien lasten kasvun ja oppimisen tukemiseen
- 5. Varhaiskasvatuksen laajenevien toimintaympäristöjen malli, jossa yritykset, varhaiskasvatus sekä sosiaali- ja terveyspalvelut toimivat joustavasti lapsen tuen tarpeisiin vastaten ja toistensa ammattitaitoa hyödyntäen
- 6. Raportti toimintaympäristön monitoimijaisesta kehittämisestä sekä kehittämissuunnista erityisesti yritysten toiminnan näkökulmasta

Mitä tehty tähän mennessä?

1. Työntekijät valittu: Lotta Sundelin (UEF), Anu Alhainen (Kitee), 1.10. aloittaa Siun soten rekrytoima henkilö
2. Verkkosivut luotu ja viestintä aloitettu <https://www.latvahanke.fi/>
3. TKI-ryhmä aloittanut toimintansa
4. Ohjausryhmä koossa ja vahvistettu.
5. 16.9. ohjasryhmän kokous 13-15 ja alkuseminaari 15.15-17.00 Kitee
6. Alkukartoituksen valmistelut aloitettu
7. Yritysyhteistyöverkoston laajentamista aloitettu kartoittamaan

Tuki varhaiskasvatuksessa

- Varhaiskasvatuksella pitkäkestoisia ja positiivisia vaikutuksia, erityisen merkityksellisiä heikommista oloista tuleville lapsille (Bakken, Brown, & Downing, 2017; Felfe & Lalive, 2018).
- Varhaiskasvatusvuosia lapselle muodostuu inhimillistä pääomaa, joka auttaa lasta selviytymään paremmin myöhemmillä opintopoluilla sekä työelämässä (esim. Karila, Kosonen, & Järvenkallas, 2016)
- OECD:n selvityksen mukaan (OECD, 2017, s. 262) osallistuminen varhaiskasvatukseen vähintään kahden vuoden ajan vaikutti positiivisesti lapsen suoriutumiseen 15-vuotiaana PISA-tehtävissä

- Pitkäkestoisten vaikutusten lisäksi on tärkeää huomioida myös varhaiskasvatukseen osallistumisen tuottamat vaikutukset lapsen tämänhetkiseen elämään, kuten myönteisten kokemusten tärkeyden (Marbina, Mashford-Scott, Church, & Tayler, 2015)

Selvitys lapsen kehityksen ja oppimisen tuesta varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa 2017

- Opetus- ja kulttuuriministeriön valtakunnallinen selvitys
- Manner-Suomen kunnat kattava aineisto erityisen tuen järjestämisestä varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa
- Kyselyyn vastasi kuntien erityisvarhaiskasvatuksen henkilöstöstä koostuva ryhmä tai varhaiskasvatuksesta vastaava henkilö yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan/-opettajien kanssa
- Vastaus 169 kunnasta, 57 prosenttia Manner-Suomen kunnista
- Vastauksia yhteensä 210, koska osasta kuntia saatiin 2–3 vastausta
- Vastauksia kaikilta aluehallintovirastoalueilta ja kaikenkokoisista kunnista

Lapsen kehityksen ja oppimisen tukemisen toimenpiteet varhaiskasvatuksessa (N=210)

• erityisopettajan konsultaatio (n= 182)	87%
• avustaja lapsiryhmässä (n=175)	83 %
• lapsikohtainen avustaja (n=140)	67%
• lasten määrän vähentäminen ryhmässä (n=112)	53 %
• integroidut lapsiryhmät (n=106)	50%
• osa-aikainen erityisopetus (erityisopettaja ryhmässä säännöllisesti) (n=101)	48 %
• kasvatushenkilöstön määrän lisääminen (n=69)	33 %
• erityisryhmät (n=16)	8 %
• muu, mikä (esim. perhetyö) (n=31)	15 %

Asiantuntijapalvelujen riittävyys kunnassa (N=210)

- Erityislastentarhaopettaja/
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja (n=154) 73 %
- Psykologi (n=112) 53 %
- fysioterapeutti (n=111) 52 %
- sosiaalityöntekijä (n=104) 49 %
- toimintaterapeutti (n=97) 46%
- Puheterapeutti (n=92) 43 %
- muu, mikä (n=55) 26 %

Lapsen kehittymisen ja oppimisen tuen kehittämistarpeet varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (N=185)

- henkilöstön **täydennyskoulutuksen lisääminen** lapsen kehityksen ja oppimisen tuen osalta (n=140)
- **lainsäädännön selkeyttäminen** lapsen kehityksen ja oppimisen tuen osalta (n=126)
- **henkilöstön peruskoulutuksen** kehittäminen lapsen kehityksen ja oppimisen tuen osalta (n=110)
- lapsen oppimisen **tuen menetelmien kehittäminen** (n=113)
- monialaisen **yhteistyön kehittäminen** (sisäinen/ulkoinen) (n=110)
- toimintakäytäntöjen **vaikuttavuuden arviointi** (n=109)
- valtakunnallisen **varhaiskasvatus-/esiopetussuunnitelman selkeyttäminen** lapsen kehityksen ja oppimisen tuen osalta (n=106)

- **toimintakäytäntöjen** uudistaminen (n=108)
- lapsen oppimisen **tuen menetelmien** jakaminen (n=97)
- **erityisopettajien** lisääminen (n=82)
- lainsäädännön ja valtakunnallisen **varhaiskasvatus/esiopetussuunnitelman tuntemuksen** lisääminen (n=76)
- **kehittämismäärärahan** kohdentaminen kunnille ja muille toimijoille (n=76)
- **inklusiivisuuden** kehittäminen (n=68)
- **tuen resurssien** lisääminen (n=54)
- **tutkimuksen** lisääminen (n=44)

Mitä tapahtuu syksyllä 2019

- Alkukartoitus
- Toimintaympäristön suunnittelua
- Tukikioskin suunnittelua
- Teknologiatukisalkun suunnittelua
- 1. teematyöpaja Kiteellä

Lähteitä

- Bakken, L., Brown, N., & Downing, B. (2017). Early childhood education: The long-term benefits. *Journal of Research in Childhood Education*, 31(2), 255–269. doi:10.1080/02568543.2016.1273285
- Eskelinen, M., & Hjelt, H. (2017). Varhaiskasvatuksen henkilöstö ja lapsen tuen toteuttaminen. Valtakunnallinen selvitys 2017. <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80737/okm39.pdf?sequence=3>
- Felfe, C. & Lalive, R. (2018). Does early child care affect children's development? *Journal of Public Economics*, 159, 33–53. doi: 0.1016/j.jpubeco.2018.01.014
- Karila, K., Kosonen, T., & Järvenkallas, S. (2016). *Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2017–2030. Suuntaviivat varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostamiseen sekä päiväkotien henkilöstön osaamisen, henkilöstörakenteen ja koulutuksen kehittämiseen*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2017:30. Helsinki: Opetus- ja kulttuuriministeriö. Saatavana osoitteesta <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/80221/okm30.pdf>

- Kielipolku, Puheen- ja kielenkehitykseen erikoislehti, 2019.
<https://www.aivoliitto.fi/kielipolku/artikkelit/tukikeinot-varhain-kayttoon/>.
- Marbina, L., Mashford-Scott, A., Church, A., & Tayler, C. (2015). *Assessment of wellbeing in early childhood education and care: Literature review*. Victorian early years learning and development framework. Victorian curriculum and assessment authority. Saatavana osoitteesta <https://www.vcaa.vic.edu.au/Documents/earlyyears/EYLiteratureReview.pdf>
- OECD. (2017). *Education at a Glance 2017*. OECD Indicators, OECD Publishing, Pariisi. Saatavana osoitteesta <http://dx.doi.org/10.1787/eag-2017-en>

LAAJENEVAT TOIMINTAYMPÄRISTÖT
VARHAISKASVATUKSESSA

Kiitos

www.latvahanke.fi

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

